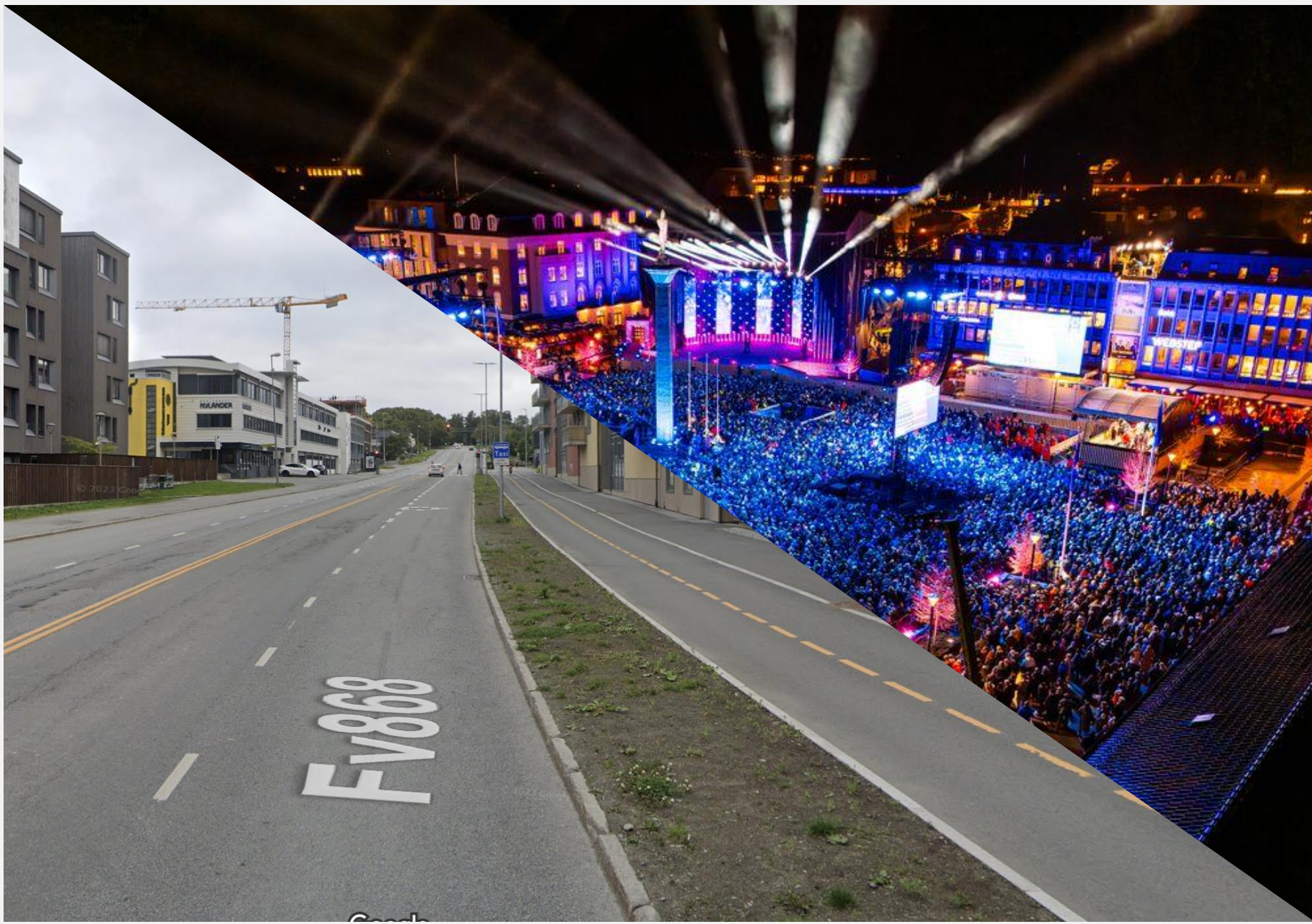

Bygater og urban mobilitet

Trond Heggem

Norske Landskapsarkitekters forening

Steffen Wellinger

NTNU

Særlige utfordringer

Arkitekturstrategien trekker fram seks tema som må vies særlig oppmerksomhet i årene som kommer. Ett av disse er direkte knyttet til gatemiljøet:

Frodige gatemiljø langs kollektivaksene

Byutviklingsstrategien åpner for utbygging langs mange trafikkerte og støyutsatte gater. Slik utbygging må lykkes i å løse støyutfordringer på en bymessig måte, som bidrar til gatemiljøet og skaper en god fotgjengerby i øyehøyde. Ny bebyggelse langs gatene våre skal være vakker, inviterende og tilstrekkelig finmasket til at gående kan bevege seg fritt. Bebyggelsen skal henvende seg mot gata, ikke vende den ryggen. Trafikkerte veier må omformes til gode, bymessige og frodige gaterom som binder byen sammen. Det krever kompromissvilje, og at hensynet til gatemiljø vektet tungt.

To andre tema som trekkes fram er også relatert til gateutforming:

Økte krav til våre felles byrom

Når byen bygges tettere får hvert enkelt byrom en viktigere rolle i folks liv. Gater og byrom skal utgjøre verdifulle tilskudd til våre bomiljø, slik at det å bo i byen dekker ens behov for grønne omgivelser, rekreasjon, møtesteder og mulighet til å drive med ulik aktivitet. Vi trenger et bredt spekter av gode byrom, fra vidåpne plasser og parkområder, til små og lune soner hvor man kan nyte sola på en benk. Byrom må prioriteres tidlig i prosessen, som en selvfølgelig del av en arkitektonisk idé. Et godt byrom oppstår ikke av seg selv, men krever at rommet formes og defineres, at man prioriterer visse kvaliteter, og at man skaper gode overgangssoner i en menneskelig skala.

Lokale sentrum som gir løft til hele bydelen

Lokale sentrum har stor betydning for hverdagslivet til de som bor og jobber der. Slike sentrum må utformes med varig kvalitet, og planlegges med en grunnleggende ambisjon om å oppnå gode steder som appellerer til ulike brukere. Både bygg og byrom må utformes med særlig høy kvalitet. Prioritér fot-

gjengere, og tilrettelegg for en by i øyehøyde med fokus på fasader, overgangssoner og møteplasser i menneskelig skala. Hvert enkelt sentrum bør utformes med lokalt særpreg som kan skape stolthet, tilhørighet og identitet.

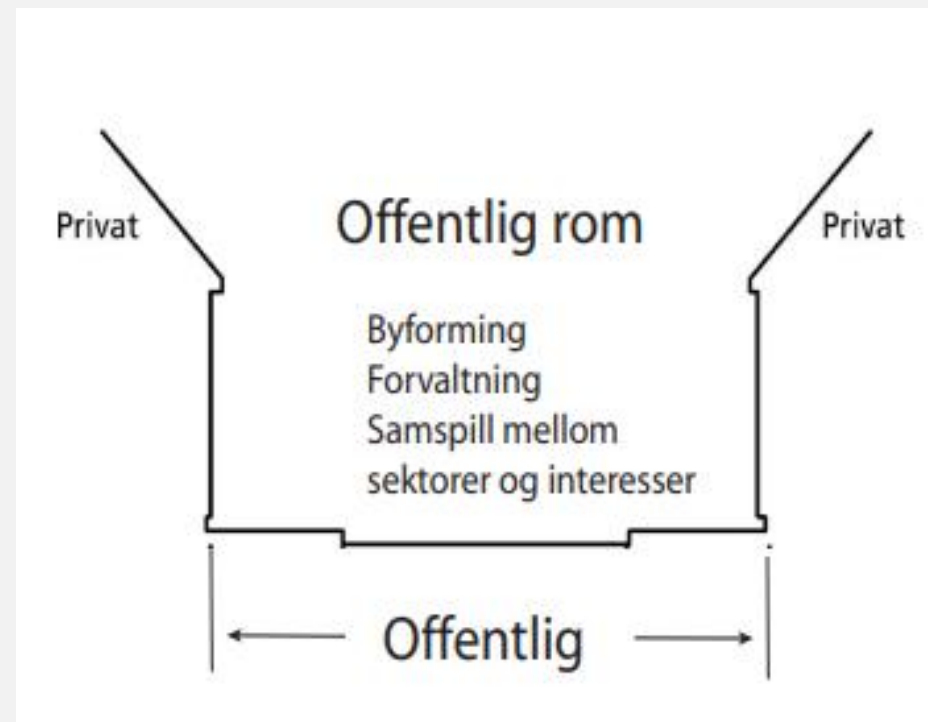
En by i øyehøyde

Byutviklingsstrategi for Trondheim

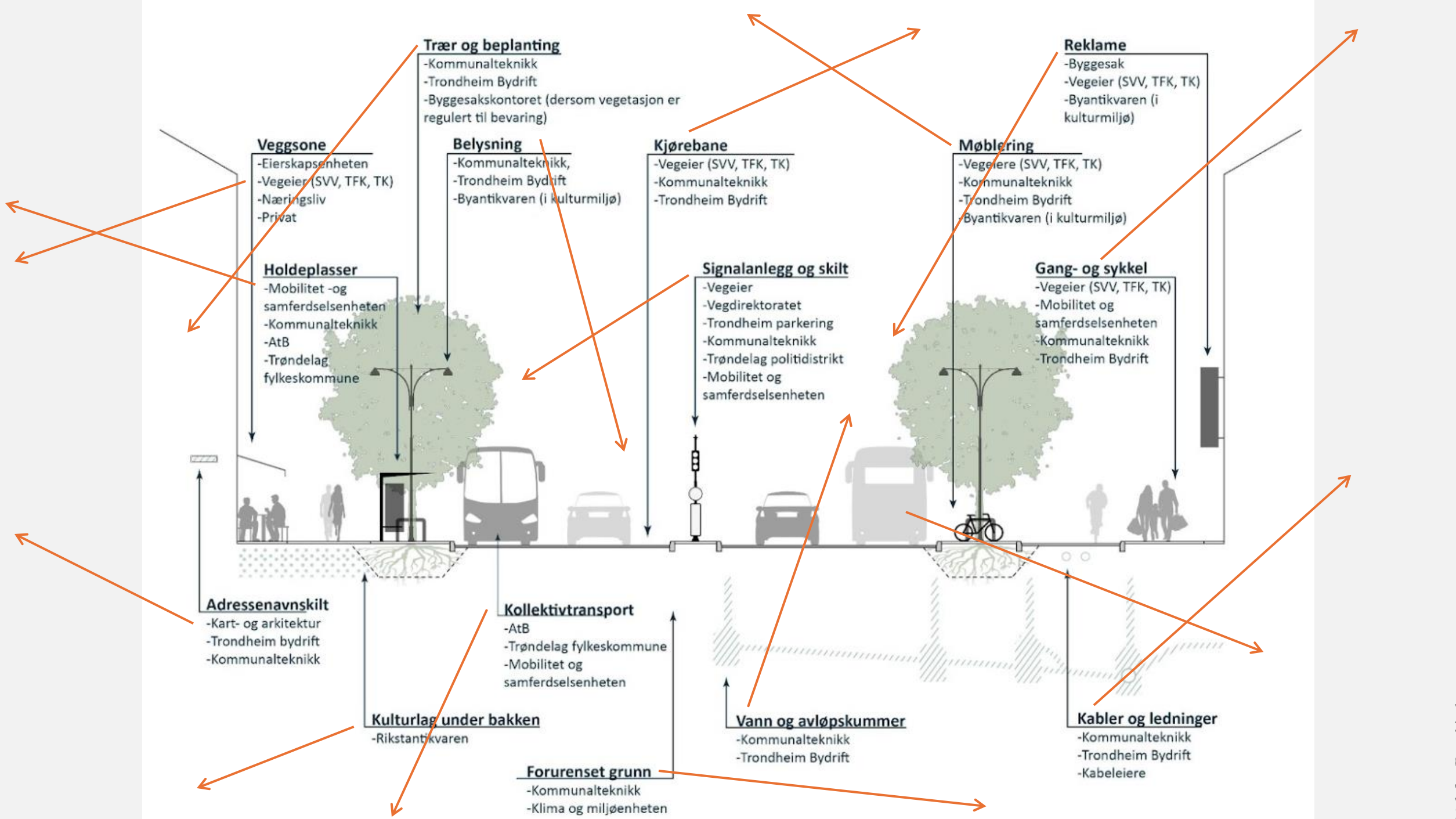

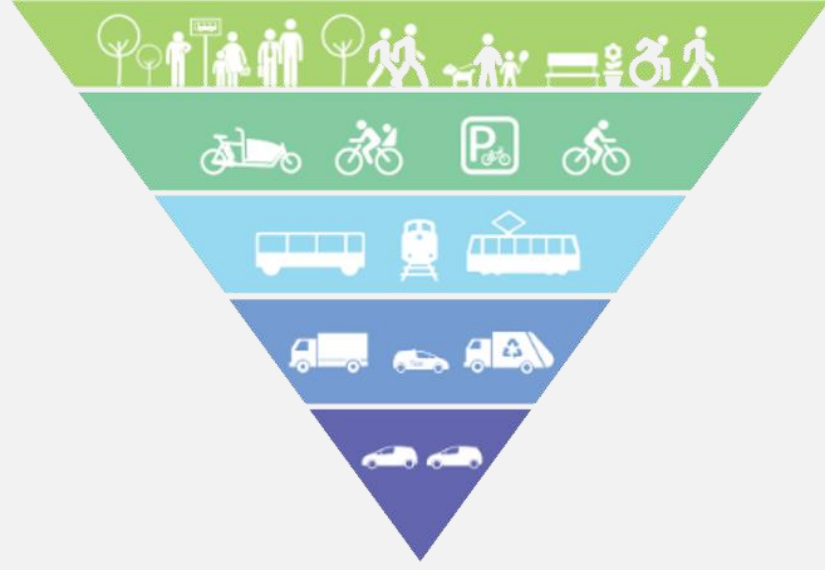
Samarbeid

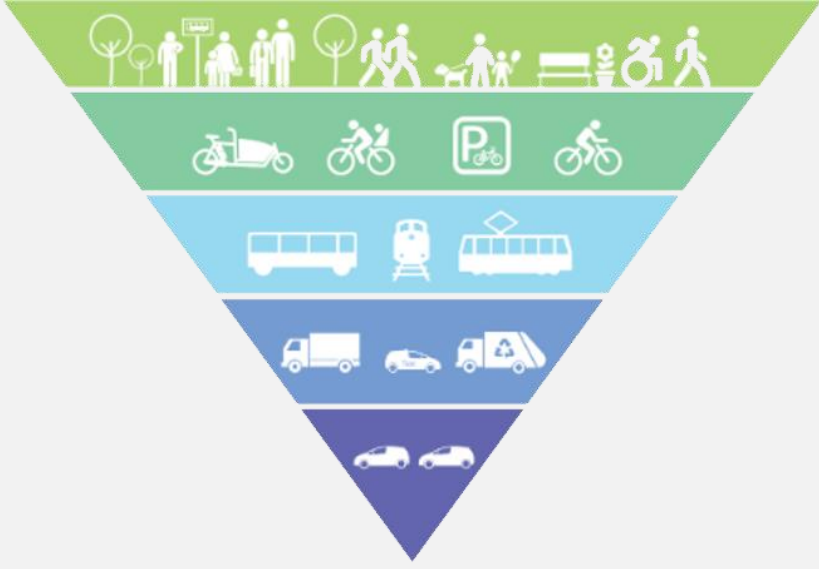
Gata (veien) som et viktig byrom

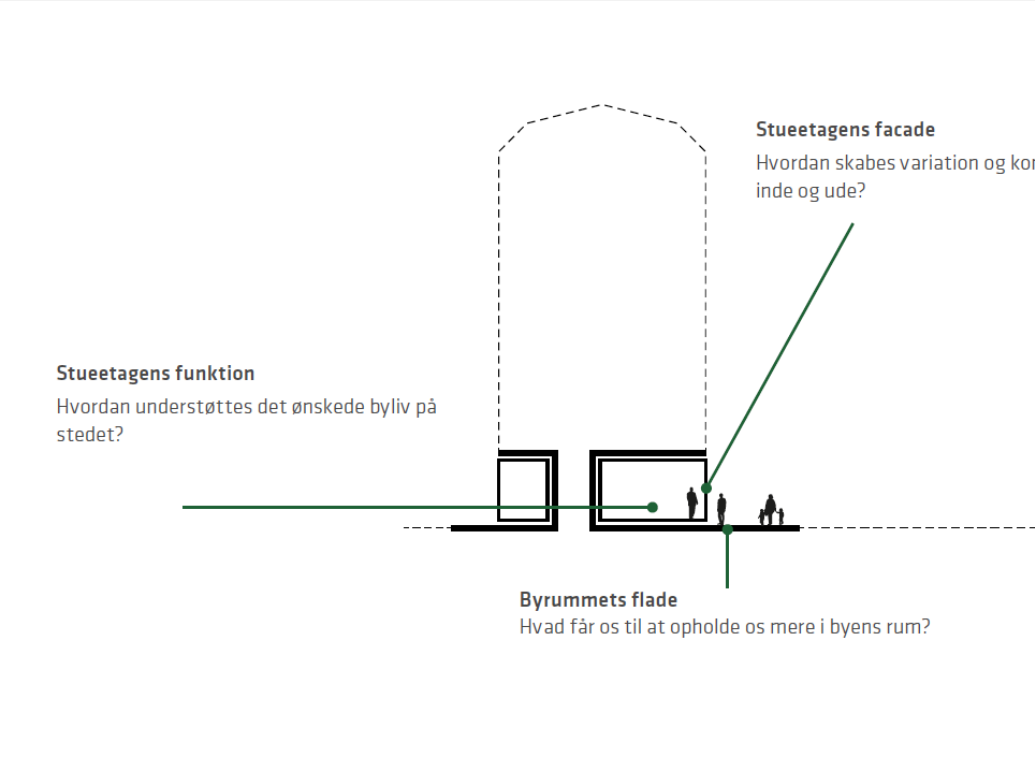

Vellykket steds- og byforming stiller krav til samarbeid mellom offentlige og private interesser såvel som mellom ulike faggrupper. Det offentlige miljø er resultat av dette samspill.

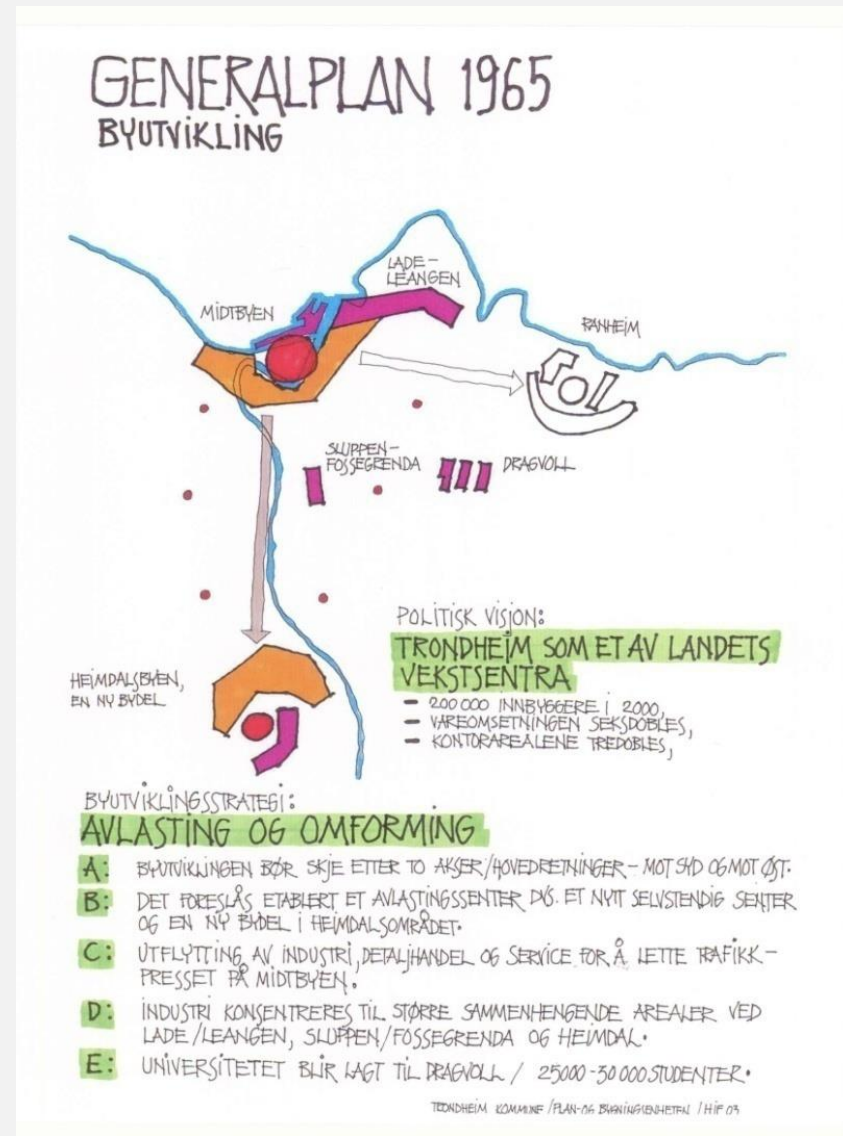

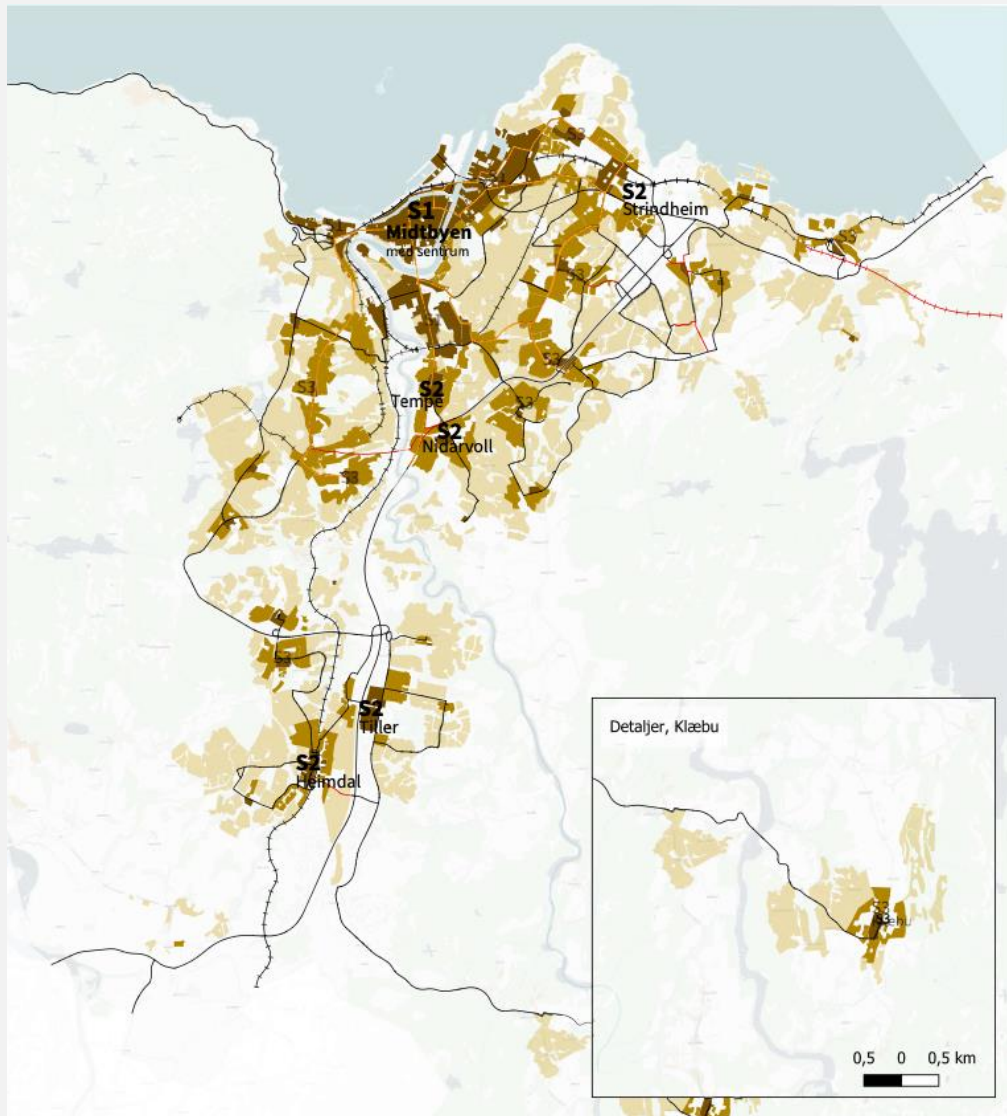
Kantsoner København

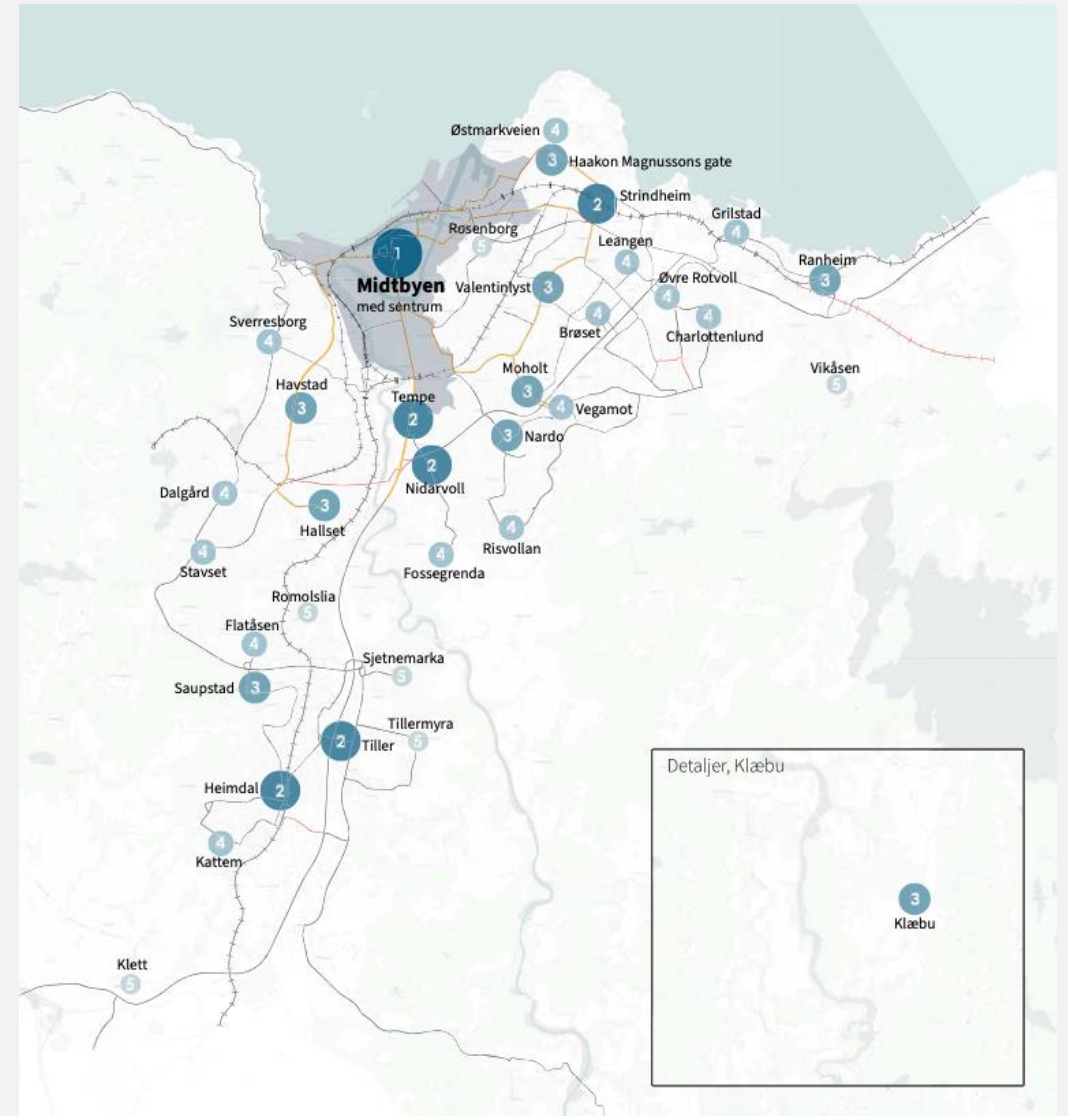
Nabolag

Våre hverdagsrom

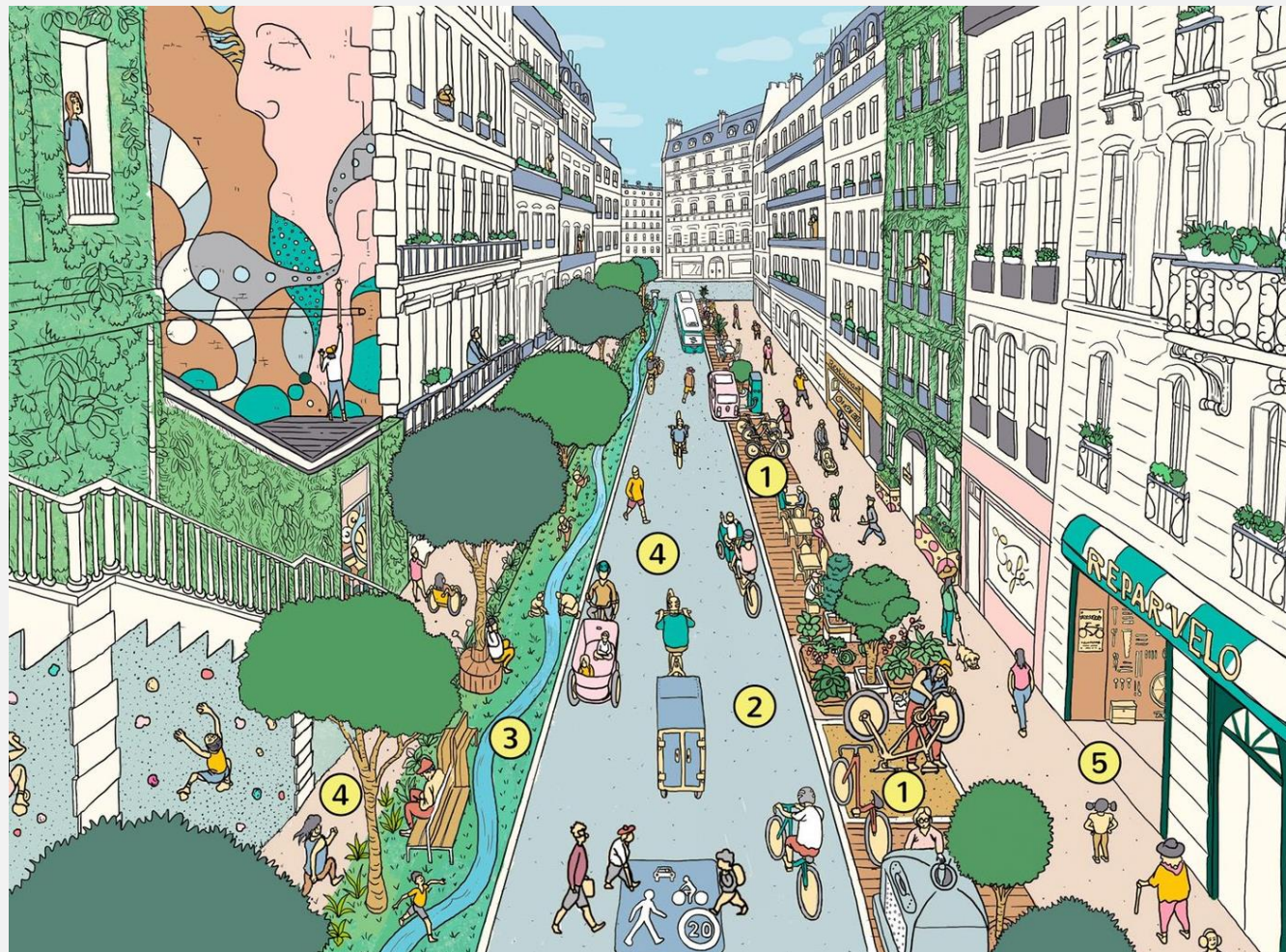
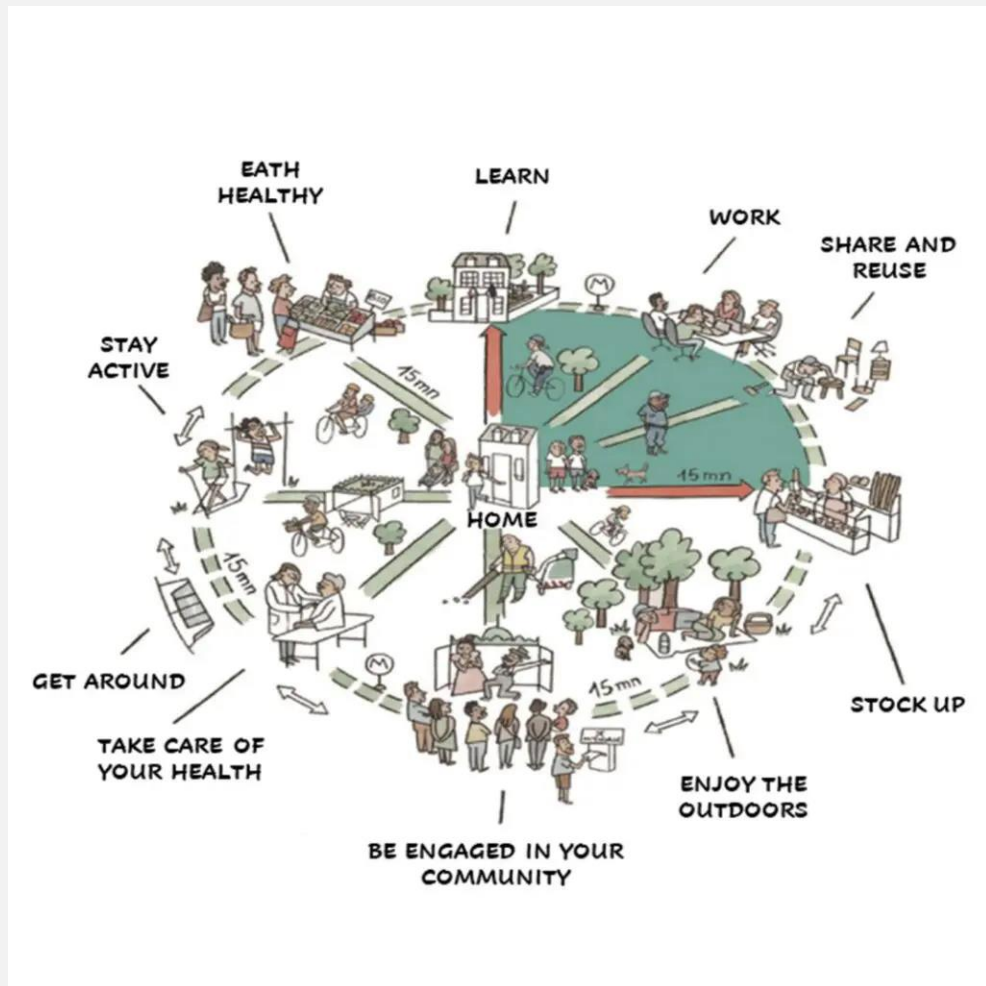

Byggesone- KPA Trondheim 2022-34

Lokale sentrum KPA Trondheim 2022-34

MILJØ / AREALBRUK

Klima / natur

SOSIAL BÆREKRAFT

Boligpriser, mangfold, eldre&helsefremming

BEREDSKAP

Klimatilpasning, inkluderende nabolag

NÆRING

Innovasjon , blandet by, produksjon

Bygater og urban mobilitet

Trondheims nye [Arkitekturstrategi](#) er sendt til politisk behandling. Strategiens hovedmål for byen er at Trondheim skal være en vakker, karakterfull, menneskevennlig og varig by.

5. Attraktivt og aktivt byliv

Skap byrom og gater som legger til rette for aktiv bruk, møter mellom mennesker og gode opplevelser for gående. Sett byliv før byrom, og byrom før bygning.

DETTE GJØR VI VED Å ...

- 5.1 **Skape en by i øyehøyde.** Fokuser på hvordan mennesker opplever omgivelsene når de bruker dem.
- 5.2 **Skape et mangfold av ulike byrom som inviterer til allsidig bruk.** Utform byrommene for varierte aktiviteter gjennom hele året, som attraktive rammer for møter mellom mennesker, for rekreasjon og byliv, kultur og andre aktiviteter.
- 5.3 **Lag gode gatesnitt.** Tilpass byggehøyden til gatens dimensjoner på en måte som gir gatesnitt med en menneskelig skala og god kontakt mellom bygninger og utearealer. Sikre tilstrekkelig areal i gater for bytrær og opphold.
- 5.4 **Lage utadrettede fasader på gatenivå, som inviterer til aktivitet og bygger opp om gatemiljøet.** Lokaliser publikumsrettede funksjoner på synlige steder, mot offentlige byrom, hjørner eller krysningspunkt, og skap maksimal kontakt mellom ute og inne. Innganger og inngangsoner er steder hvor mennesker kan møtes og byliv kan oppstå. Legg vekt på utformingen av inngangene og skap gode overganger. La bygg ha flere innganger og inviterende trapperom. Minimer bruk av svalganger.
- 5.5 **Ha fokus på kantsoner.** Utform kantsonene mellom privat bolig og uterom slik at bolig og byliv kan berike hverandre. Tilrettelegg for kontakt mellom folk, samtidig som det utformes gode overganger mellom offentlige, halvprivate og private soner. Gode kantsoner skaper kontakt mellom bygningens første etasje og rommet utenfor.
- 5.6 **Bruk bebyggelsens plassering og utforming som naturlig skjerming mot støy.** Unngå støyskjermer.
- 5.7 **Bruk belysning aktivt.** Belysning bidrar til å skape trygghet, tilgjengelighet og gir estetisk verdi. Legg vekt på belysning som forlenger brukstiden av byrom etter mørkets frembrudd.
- 5.8 **Utvikle et finmasket nettverk av forbindelser som gir korte avstander og valgfrihet.** Utform gater, stier og sykkelstier som oppleves trygge og attraktive. Prioriter myke trafikanter. Reduser eksisterende barrierer og unngå å lage nye. Vis respekt for barns bevegelsesfrihet. Skaper vi attraktive gangmiljø skaper vi en attraktiv by.

§

KPA 2022-2034
§ 8 Arkitektur og byform

§ 8.3.6 Gater og byrom skal utformes slik at det dannes trygge og attraktive oppholds- og gangsoner og med utstrakt bruk av bytrær og andre blågrønne kvaliteter. Tiltak skal plasseres slik at det kan tilrettelegges for fortau eller annet gangtilbud, og infrastruktur for kollektiv og sykkel langs definert kollektivtrase og sykkelnett.

§ 13 Mobilitet

§ 13.1.1 Transportsystemet skal bidra til attraktive sentrumsområder, at flere går, sykler og reiser kollektivt [...]

§ 13.1.2 Gangforbindelser skal gi korte og attraktive adkomster til kollektivtilbud, sentrum og lokalsentrum, andre tjenestetilbud, grøntområder og andre viktige målpunkt.

§ 13.2 Mobilitetsutredning

§ 23 Bebyggelse og anlegg (1000) - byggesone 1-4

§ 23.2 Felles bestemmelser byggesone 1 og 2

§ 23.2.1 Bystruktur og bebyggelse

§ 23.2.2 Bymiljø

§ 23.2.3 Arealbruk

§ 23.3 Byggesone 1 – sentrumskjerner

§ 23.3.4 Bymiljø

8. Grønn og miljøvennlig

Planlegg for et klima og samfunn i endring ved å fokusere på natur, folkehelse og en attraktiv gåby.

DETTE GJØR VI VED Å ...

- 8.1 **Planlegge områder med tydelige og ambisiøse strategier for å minimere energi- og ressursbruk.** Planlegg funksjonsblandede byområder slik at transport- og energibehovet reduseres.
- 8.2 **Fokuser på gode mobilitetsløsninger for både gange, sykkel, kollektivtrafikk og bil.** Parkeringspolitikk, deleordning for kjøretøy, godt utformede sykkelstativ og sikkerhetstiltak for fotgjengere er eksempler på verktøy som kan benyttes for å øke andelen bærekraftige reiser.
- 8.3 **Legge til rette for fysisk aktivitet.** Utvikle løsninger som fremmer fysisk aktivitet blant innbyggerne. Sikre tilgang til rekreative blå og grønne områder og styrk kontakten med vannet.
- 8.4 **Legge til rette for lune og solfylte balkonger og uterom.** Slipp sol og lys inn mellom bebyggelse og ned på bakkeplan. Vurder inntrukne balkonger og sprang i fasaden for å skape godt mikroklima. Vurder årstidsvariasjonene.
- 8.5 **Tilpasse seg et klima i endring gjennom å styrke blågrønne løsninger.** Tilrettelegg for biologisk mangfold, grønne omgivelser og god luftkvalitet ved å velge en robust, åpen overvannshåndtering, grønne tak eller vegger, urban dyrking, vegetasjon og trær i byrommene.
- 8.6 **Unngå naturtap og bevar eksisterende vegetasjon så langt det er mulig.** Bruk nye prosjekter til å reparere naturen etter tidligere nedbygging og utbygginger. Vær om eksisterende vegetasjon i byggefasen.
- 8.7 **Integrer bytrær og vegetasjon i gater og byrom.** Dette bidrar til frodige omgivelser, sammenhengende grønne strukturer, nye rekreasjonsmuligheter, bedre bynatur og biologisk mangfold.

§

KPA 2000-2034
§ 10 Bolig og bokvalitet

§ 10.2 Kvaliteter ved boenhetene

§ 10.4 Uteoppholdsareal

§ 11 Natur og grønne kvaliteter

§ 11.3 Ny vegetasjon
[...] Områder mellom blå/grønnstruktur skal det vurderes hvordan trær, beplantning og blå/grønne kvaliteter kan styrke forbindelsene mellom områder med blå/grønnstruktur.

§ 12 Overvann og vassdrag

§ 12.1. Overvannshåndtering
[...] Overvann skal søkes utnyttet som positivt element i bymiljøet og styrke lokalt naturmangfold. [...] "Middelalderbyen" skal overvannshåndtering planlegges i samråd med arkeologisk fagmiljø/Riksantikvaren.

§ 12.2 Blågrønn faktor
Alle planforslag skal dokumentere at Trondheim kommunes norm for blågrønn faktor kan oppfylles ved gjennomføring av planen.

§ 15 Energi og klima

§ 15.3 Materialbruk og utforming for lang levetid

§ 23 Bebyggelse og anlegg (1000) - byggesone 1-4

§ 23.2.2 Bymiljø
a. Ferdiesårer skal utformes som bymessige gater som fremmer gange, sykkel og kollektiv som reise måte.
b. Det skal avsettes areal for beplantning og møblering i gatemiljøet. Det skal prioriteres å bevare eller plante gatertrær og vegetasjon.

Hva hindrer oss i å skape enda bedre løsninger ?

HVORDAN kan vi samarbeide bedre for å nå våre felles mål ?

Hva hindrer oss i å skape enda bedre løsninger ?

HVORDAN kan vi samarbeide bedre for å nå våre felles mål ?

